

สัญญาทางปกครอง

นิยาม “สัญญาทางปกครอง”

ตามพ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ มาตรา ๓

“สัญญาทางปกครอง” หมายความว่า สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

อาจแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

- สัญญาทางปกครองที่กำหนดโดยกฎหมาย
- สัญญาทางปกครองโดยสภาพ (การวินิจฉัยโดยศาลปกครอง)

สัญญาทางปกครองที่กำหนดโดยกฎหมาย

องค์ประกอบ

๑. คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และ
๒. เป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

- สัญญาสัมปทาน
(คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๙๓๐/๒๕๔๗)
(คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๙๐/๒๕๔๙)
- สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ
(คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๐/๒๕๔๖)
(คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๘/๒๕๔๕)
- สัญญาจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค
(คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๐/๒๕๔๕)
- สัญญาแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
(คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๘๘/๒๕๔๘)

สัญญาทางปกครองโดยสภาพ

คือ สัญญาที่มีเนื้อหาเป็นสัญญาทางปกครอง แม้จะไม่เข้าลักษณะของสัญญาที่กฎหมายกำหนดไว้

- สัญญาทางปกครองที่ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักไว้ (ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๖/๒๕๔๔)
  ๑. สัญญาที่หน่วยงานทางปกครองหรือบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐตกลงให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเข้าดำเนินการ หรือเข้าร่วมดำเนินการบริการสาธารณะโดยตรง และ
  ๒. สัญญาที่มีข้อกำหนดในสัญญาซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แสดงถึงเอกสิทธิ์ของรัฐ

ความแตกต่างระหว่างสัญญาทางแพ่งและสัญญาทางปกครองที่สำคัญ

สัญญาทางแพ่ง	สัญญาทางปกครอง
ประโยชน์ส่วนตัว	ประโยชน์สาธารณะ

หลักการพื้นฐานของบริการสาธารณะ

- หลักความเสมอภาค
- หลักความต่อเนื่อง
- หลักการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

ผลของการเป็นสัญญาทางปกครอง

สัญญาทางปกครองจะเกิดขึ้นโดยปราศจากความยินยอมของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายไม่ได้

ฝ่ายปกครองในฐานะผู้ดูแลประโยชน์สาธารณะของประชาชน ย่อมมีอำนาจเพิ่ม ลด หรือยกเลิกภาระหน้าที่ของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง แม้ไม่มีข้อกำหนดในสัญญา

หากคู่สัญญาอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตาม ย่อมตกเป็นฝ่ายผิดสัญญา คู่สัญญาอีกฝ่ายมีสิทธิได้รับการเยียวยาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

ข้อยกเว้นของสัญญาทางปกครอง

- สัญญาที่เอกชนทำกับฝ่ายปกครองและเกี่ยวกับบริการสาธารณะ แต่มีข้อสัญญาแบบสัญญาทางแพ่งทั่วไป
- สัญญาบริการสาธารณะเกี่ยวกับอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรม

แนวคำวินิจฉัยของไทย

- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๑๔/๒๕๕๔
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๘/๒๕๔๕
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๖๑/๒๕๖๐
- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๖๙/๒๕๖๐
- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๑๖/๒๕๖๑
- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๙๙๓/๒๕๖๑
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๘/๒๕๕๖
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๙/๒๕๕๖
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๖/๒๕๕๙
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑/๒๕๖๓
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒/๒๕๖๓
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๔/๒๕๖๐
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๗/๒๕๖๐
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๔/๒๕๖๐

ปฏิบัติภารกิจทางปกครอง

ปฏิบัติการทางปกครอง

- เป็นการกระทำในข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง
- ไม่ได้มุ่งก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ทางปกครอง
- แต่เป็นการปฏิบัติการเพื่อให้ภารกิจทางปกครองบรรลุผล
- ในหลายกรณีจำเป็นต้องใช้กำลังทางกายภาพ

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่น่าสนใจ

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑/๒๕๔๕
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒/๒๕๔๕
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๑/๒๕๕๖
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๑/๒๕๖๐
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑/๒๕๖๒

แนวคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายปกครองของฝรั่งเศส

- หลักการทั่วไปของกฎหมายปกครองของฝรั่งเศสที่สำคัญ คือ ฝ่ายปกครองต้องกระทำการโดยชอบด้วยกฎหมาย และฝ่ายปกครองต้องรับผิดชอบใช้แก่เอกชนที่ได้รับ ความเสียหายจากการวินิจฉัยหรือกิจกรรมของฝ่ายปกครอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น
- หลักกฎหมายละเมิดทางปกครอง มีพื้นฐานมาจากกฎหมายแพ่ง คือ ต้องมีความผิด (fault) ซึ่งฝ่ายปกครองต้องรับผิดชอบเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความผิดเป็นส่วนตัว (personal fault)
  - คดี Pelletier (ค.ศ. 1873)
- ความผิดในบริการ (service fault)
- หลักการว่าด้วยความเท่าเทียมในการรับภาระสาธารณะ (the principle of equality in bearing public burdens)